

Інформація про порушення майнових прав профспілок

Останні роки ознаменувались потрясіннями для всього світу та, зокрема, України. Спочатку нищівного удару світовій економіці завдав COVID-19, а зараз – повномасштабна збройна агресія росії проти України.

Все це не могло не позначитися на діяльності профспілок, які були змушені переорієнтуватися спочатку на боротьбу з COVID-19, а зараз – на протистояння російській агресії, наданні гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам, які були змушені покинути свої оселі, тікаючи від постійних бомбардувань. ФПУ відкрило двері для тих, хто потребує допомоги. Профспілкові об'єкти стали центрами прихистку для більше ніж 140 тисяч наших співгромадян із територій, де ведуться бойові дії. Щоденно в них безкоштовно перебуває до 6 тисяч осіб, більшість з яких отримує в т.ч. безкоштовне харчування та медичне обслуговування.

Однак, прикриваючись нібито суспільною необхідністю та потребами Збройних Сил України, владні органи вчергове намагаються націоналізувати все майно профспілок. У Верховній Раді прийнято в першому читанні проекти Законів України «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР» №6420 від 10.12.2021 та «Про мораторій на відчуження майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» №6421 від 10.12.2021, згідно з якими все майно Федерації профспілок України має відійти державі.

Слід уточнити, що прийнятими у першому читанні законопроектами пропонується не націоналізація профспілкового майна, бо не передбачається компенсація за майно, а фактично його експропріація більшовицькими методами, заснованими не на законі, а на припущеннях, що це майно нібито є державним.

Ідеологом та автором звернення до Генерального прокурора у 2020 році щодо вилучення у ФПУ майна є народна депутатка Третякова Г. До розслідування справи за дорученням ГПУ залучені слідчі органи МВС, ДБР, суди, сотні працівників правоохоронних органів. За два роки було вилучено безліч документів, проведено десятки показових обшуків і акцій залякування керівників ФПУ, акціонерних товариств, профспілкових підприємств та посадових осіб органів місцевої влади, яким інкримінується нібито незаконна видача державних свідоцтв на право власності профспілкам.

Врешті-решт, так і не знайшовши доказів незаконного володіння профспілками майновими комплексами і об'єктами (ФПУ у 1997 році виграла всі суди про витребування своєї власності за позовом Фонду державного майна), влада вирішила провести його експропріацію, прийнявши закони про мораторій і визначення власністю держави майна загальносоюзних громадських організацій. Абсурдність намірів навіть у назві закону, адже таких організацій в Україні на 31-му році незалежності давно не має, а ті, які навіть були на початку 1990-х років, стали українськими і відповідно до законодавства України інституційно оформилися, в

тому числі у правах власності. Не випадково в законопроектах не вказано суб'єктний склад на кого конкретно закон поширюватиметься.

Фактично нинішня влада у наступі на ФПУ задіяла ті ж самі механізми утиску як і злочинна влада Януковича у 2011-2013 рр, коли ФПУ не підтримала Уряд у протидії євроінтеграції України, стала на сторону Майдану і навіть пожертвувала своїм Будинком профспілок, який було спалено. Для нинішньої монобільшості таким подразником наразі є організована ФПУ потужна протидія неоліберальним реформам у сфері праці і підтримка українських профспілок міжнародним профспілковим рухом, МОП, Європейським соціально економічним комітетом тощо .

До 1991 року та після українські профспілки створювали, розвивали та модернізували унікальний санаторно-курортний та туристичний комплекс, який складався із закладів різного профілю. Підприємства працювали, забезпечували робочі місця, сплачували податки до бюджетів різних рівнів, забезпечували лікування, реабілітацію та відпочинок.

За 31 рік незалежності держава через свої уповноважені органи та на підставі оновленого законодавства здійснила реєстрацію акціонерних товариств, які заснували профспілки, внесла відповідні відомості до створених реєстрів права власності та передала в оренду земельні ділянки для здійснення роботи всіх закладів (державна отримувала відповідні орендні платежі за користування землею). Об'єкти нерухомого майна, право власності на які зареєстровано за профспілками, ніколи не були власністю держави, не перебували на обліку у реєстрі державного майна та не фінансувалось з державного бюджету для забезпечення діяльності. Правовстановлюючі документи на таке майно є дійсними, ніким не оспореними та не скасованими в установленому законом порядку, в т.ч. у судах, а отже – право власності на майно виникло правомірно.

Санаторно-курортний та туристичний комплекс профспілок є унікальною реабілітаційно-лікувальною структурою в Україні, яку вдалось зберегти для роботи на благо суспільства в цілому та тих, хто потребує оздоровлення по певним медичним показанням зокрема. Профспілкові заклади брали активну участь в реабілітації пацієнтів з постковідним синдромом, продовжуючи вести свою господарську діяльність у складних умовах карантинних обмежень. Зараз, в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, профспілки обрали для себе гуманітарну місію та напрямок допомоги внутрішньо переміщеним особам, які змушені були покинути свої оселі, тікаючи від терористичних бомбардувань росією цивільного населення. Майновий комплекс профспілок працював, працює та має продовжувати працювати на благо тих, хто потребує допомоги, особливо в нинішніх умовах.

1.Історичний аспект. Відповідно до Конституції УРСР 1978 року (ст.10), Цивільного кодексу УРСР 1963 року (ст. 87, 97, 98), статуту профспілок – профспілки УРСР завжди були професійною спілкою – громадським об'єднанням, яке ніколи не відносилось й не підпорядковувалось ні органам державної влади та управління СРСР чи УРСР й мало змогу мати у своїй власності майно (створене самостійно, отримане платно чи безоплатно, у вигляді пожертв тощо) для здійснення своїх статутних завдань, саме у власності профспілок, яка відповідно до тогочасного законодавства була частиною соціалістичної власності, а не державної.

Федерація професійних спілок України неодноразово наполягала на тому, що членство в профспілках СРСР автоматично не надає статусу майна, створеного чи набутого профспілками УРСР на території УРСР під час здійснення своїх статутних завдань, як майна профспілок СРСР.

29-30.11.1948 відбулась 1 Українська республіканська міжсоюзна Конференція професійних спілок в м. Києві, на якій серед іншого було підтримано рішення XIX Пленуму ВЦРПС «Про утворення в республіках, краях та областях Рад професійних спілок».

30.11.1948 Протоколом першого Пленуму Української республіканської ради професійних спілок» було сформовано основні колегіальні виборні органи та обрано посадових осіб (керівників).

У жовтні 1990 року XV з'їзд профспілок УРСР за рішенням делегатів був перетворений в I установчий з'їзд незалежних профспілок України, на якому було прийнято Декларацію про утворення Федерації незалежних профспілок України та проголошено незалежність профспілок України від державних і господарських органів республіки та СРСР, відмову від діяльності відповідно до Статуту профспілок СРСР. На з'їзді також було прийнято Положення про Федерацію незалежних профспілок України, затверджене рішенням З'їзду від 06.10.1990, яким було визначено її правовий статус, організаційну структуру, права та обов'язки, у тому числі й майнові, та, зокрема, передбачено, що Рада Федерації незалежних профспілок України є правонаступником Укрпрофради, а основні фонди, майно, які належали Укрпрофраді і необхідне для виконання цілей та завдань Федерації незалежних профспілок України, становлять її власність і охороняються законом.

2. Правовий аспект. Коли Україна стала незалежною, майно Укрпрофради перейшло у спадок Федерації Профспілок України. І воно за усіма реєстрами вже 30 років має статус приватної власності. Є всі документи, рішення судів, навіть відповідне рішення Європейського суду з прав людини.

Об'єкти нерухомого майна, право власності на яке зареєстровано за профспілками, ніколи не були власністю держави, не перебували на обліку у реєстрі державного майна та не фінансувались з державного бюджету для забезпечення діяльності. Правовстановлюючі документи на таке майно є дійсними, ніким не оспореними та не скасованими в установленому законом порядку, в т.ч. у судах, а отже – право власності на майно виникло правомірно.

Відповідно до частини 1 статті 20 Закону СРСР «Про професійні спілки, права та гарантії їхньої діяльності» від 10.12.1990 № 1818-1, профспілки та їхні органи відповідно до законодавства є юридичними особами. Зокрема ст. 3 зазначеного Закону встановлювала, що профспілки є незалежними у своїй діяльності від органів державного управління, господарських органів, політичних та інших громадських організацій, вони їм не підзвітні і не підконтрольні. Забороняється будь-яке втручання, спроможне обмежити права профспілок або перешкодити їх здійсненню, якщо інше не передбачено законом.

Оскільки приватної власності не існувало, а була лише особиста власність фізичних осіб, майно, яке надавалося державою громадським організаціям, а саме профспілкам, що мали статус юридичної особи, могло надаватися лише у відання, але не на праві оперативного правління, що передбачалось виключно для державних підприємств, а на праві повного господарського відання з врахуванням того, що

профспілка не є державним підприємством, а має правовий статус громадської організації, тобто з правовими підставами володіння, користування та розпорядження даним майном в рамках статутних завдань профспілок. Тому і до права повного господарського відання застосовуються правила про право власності, якщо інше не встановлено законодавчими актами України.

07.02.1991 було прийнято спеціальний закон, що визначав відносини власності – Закон УРСР «Про власність». Відповідно до статті 20 цього Закону професійні спілки були визнані суб'єктами права колективної власності.

Статтею 28 Закону УРСР «Про власність» визначалося, що об'єктами права власності громадських об'єднань, у тому числі професійних спілок, благодійних та інших громадських фондів, є майно культурно-освітнього та оздоровчого призначення, грошові кошти, акції, інші цінні папери, жилі будинки, споруди виробничого і невиробничого призначення, обладнання, устаткування, транспортні засоби та інше майно, необхідне для забезпечення діяльності, передбаченої їх статутами (положеннями), на праві колективної власності.

Законодавець зазначав, що громадські об'єднання можуть мати у власності підприємства відповідно до цілей, зазначених в їх статутах, і в порядку, передбаченому законодавчими актами України. Відповідно до статті 30 Закону колективний власник самостійно володіє, користується і розпоряджається об'єктами власності, які йому належать.

З набранням чинності новим ЦК України, було введено наступні форми власності: власність народу України, право приватної власності, право державної власності, право комунальної власності. Отже, відповідно до ст. 325 ЦК України, власність всіх юридичних осіб приватного права (в тому числі профспілок) була визнана приватною.

Разом з цим, згідно з рішенням Конституційного суду України від 11.11.2004 № 16-рп/2004, яке зазначає, що аналіз чинного цивільного законодавства Української РСР та постанов Ради Міністрів Української РСР свідчить про те, що держава та її повноважні органи мали право передавати державне майно у власність недержавним (кооперативним і громадським) організаціям як за плату, так і безоплатно.

Отже, станом на 24.08.1991 у Федерації незалежних профспілок України було достатньо законних правових підстав вважати створену та набуту власність саме профспілковою, а не державною, та використовувати її для здійснення своїх статутних завдань, що й було зроблено при створенні ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» та ЗАТ «Укрпрофтур».

3. Корпоративний аспект. Роки становлення в Україні незалежності не були легкими. Період 1990-их 2000-их років ознаменований складними процесами економічної кризи для країни. Господарська діяльність підприємств була направлена на збереження основних активів у вигляді цілісних майнових комплексів санаторно-курортної та туристичної системи. З цією метою здійснювався продаж неліквідного майна задля залучення отриманих від продажу коштів в стратегічно значимі майнові комплекси.

Корпоратизація в системі профспілкових санаторно-курортних та туристичних закладів відбувалась ще задовго до початку подібних процесів в управлінні державним сектором економіки. Відповідно до чинного законодавства та внутрішніх положень прийняття рішень в системі профспілкових закладів бюрократично

зарегульовано – на всіх етапах прийняття рішень функціонують колегіальні органи (правління акціонерних товариств, наглядові ради, майнова комісія, Президія та Рада ФПУ), які фактично є фільтрами контролю роботи кожного підприємства.

Але так склалось, що ще за часів президента-втікача Януковича в сторону профспілок почали звучати звинувачення в корупційних схемах. Це робилось заради того, аби відволікати увагу суспільства від масового розкрадання державного майна, розпродажу у «правильні руки» за заниженими цінами санаторно-курортних закладів багатьох міністерств, відомств та стратегічних підприємств.

4. Соціальний аспект. Жодна з країн СНД і далекого зарубіжжя, відомчі і державні структури охорони здоров'я не мають такої розвиненої реабілітаційної мережі, яка створена в системі профспілок України. Сам по собі факт повернення 80% осіб працездатного віку після важких захворювань серцево-судинної системи, в тому числі гострих інфарктів міокарду та інсультів, до повноцінної праці на 1-1,5 місяці раніше, свідчить про високу ефективність санаторного етапу реабілітації. При цьому в 2 рази зменшуються показники смертності і розвитку ускладнень, у 3 рази зменшується перехід на інвалідність, а кількість днів непрацездатності скорочується у 2,5 рази.

З огляду на те, що профспілки представляють інтереси та захищають права працівників, задля забезпечення здоров'я та працездатності нації профспілки вибудували потужну систему санаторно-курортних закладів. Саме профспілки виконують важливу соціальну функцію, бо санаторно-курортне лікування є невід'ємною складовою системи соціальної політики та відіграє провідну роль у побудові та збереженні здоров'я нації.

Санаторно-курортна справа в Україні є невід'ємною частиною національної системи охорони здоров'я, що дозволяє ефективно здійснювати профілактику захворювань.

Згідно зі статистикою в сегменті санаторно-курортних послуг профспілкові оздоровниці займають 1/5 частину, інше це державні та приватні санаторії. При цьому популярність профспілкових санаторіїв в 5 разів вища серед українських працівників – застрахованих осіб. 82% - обрали профспілкові санаторії, 10,5% - приватні, 7,5% - державні (статистика даних ФССУ 2019 р.).

Санаторно-курортний та туристичний комплекс профспілок є унікальною реабілітаційно-лікувальною структурою в Україні. Профспілки досі підтримують у санаторіях порівняно низькі ціни, щоб вони залишались доступними для широких верств трударів. До 24 лютого кращі профспілкові санаторії («Куяльник», «Моршин» та ін.) були заповнені на 100%. Наприклад, «Миргород-Курорт» у 2019 році приймав на лікування людей з 32 країн світу.

Майже чотири десятки профспілкових об'єктів за останнє десятиріччя було передано державі. Частина цих об'єктів передано Міноборони, Держприкордонслужбі, МВС (сан. Зелений Мис – не працює), МОЗ (сан. Сокілець – не працює). Десятки об'єктів не працюють, більшість з них зруйнована з часом та розібрана на частини «небайдужими громадянами».

5. Гуманітарний аспект. З перших днів повномасштабної війни профспілкові оздоровниці щодня приймали тисячі людей. 04 березня 2022 року розпорядженням ФПУ з метою оперативного реагування Федерації профспілок України на потреби потерпілих від бойових дій було створено Тимчасовий гуманітарний штаб ФПУ з

допомоги членам профспілок, організаціям профспілок та біженцям, які постраждали внаслідок воєнної агресії росії; організовано взаємодію із суб'єктами господарювання майнового комплексу ФПУ, її членських організацій щодо забезпечення потерпілих медикаментами, товарами і продуктами першої необхідності, засобами гігієни, теплими речами, взуттям за вказаними адресами та місцями дислокації; спільно з органами місцевої влади керівництву ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» та ПрАТ «Укрпрофтур» організовано місця для проживання внутрішньо переміщених осіб з неповнолітніми дітьми, осіб похилого віку та інших, у яких зруйновано житло, забезпечено їх засобами обігріву, облаштовано спальні місця та харчоблоки.

За цей час було надано майже мільйон ліжко-днів для розміщення внутрішньо-переміщених осіб. В профспілкових закладах проходять реабілітацію після поранень військові. Профспілки залучили міжнародних донорів, зокрема американський благодійний фонд «Corus International».

Станом на зараз завантаженість профспілкових санаторіїв ВПО складає, наприклад:

Дніпропетровська область – санаторій «Курорт Орлівщина» – 90%!!!

Закарпатська область: санаторії «Верховина», «Синяк», «Поляна» – понад 80% ВПО в кожному,

Львівська область – «Моршинкурорт» – понад 70% ВПО, – найбільший хаб з прийому внутрішніх біженців.

Також важливо зазначити, що на базі санаторіїв профспілок функціонують 15 центрів медико-психологічної реабілітації для демобілізованих, постраждалих під час проведення АТО. З 2015 року за ініціативою профспілок із системи санаторно-оздоровчих закладів ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» було передано у державну власність: Санаторій «Сонячний» (м. Очаків) – з метою створення належних умов для розміщення виведених з тимчасово окупованої території АР Крим підрозділів Військово-морських сил ЗСУ; Санаторій «Немирів» (м. Немирів) – для посилення системи медичного забезпечення та покращення умов реабілітації учасників АТО, розширення можливостей санітарно-курортного забезпечення прикордонників, членів їх сімей та ветеранів; нерухоме майно ДП «СКРЦ «Слов'янський курорт» та ДП «Слов'янська ГГРЕС» – для реабілітації та лікування пацієнтів з травмами і захворюваннями органів опорно-рухового апарату та спинного мозку.

6. Міжнародний аспект. У липні 2022 року до Президента, спікера ВРУ та Прем'єр-міністра надійшли листи від Міжнародної Конфедерації Профспілок та Європейської Конфедерації Профспілок, де, зокрема, зазначено: «З великим здивуванням ми дізналися про те, що Комітет Верховної Ради з економічного розвитку реанімував законопроекти № 6420 та № 6421 та направив їх на розгляд до парламенту.

Ми неодноразово писали Уряду, Президенту та Верховній Раді, що примусова націоналізація профспілкової власності порушує міжнародні зобов'язання України. Крім того, Міжнародна організація праці також висловила своє занепокоєння у прямому запиті до Уряду.

Незрозуміло, чому Уряд і члени правлячої партії в парламенті замість того, щоб зосередитися на потребах війни та відновленні економіки, продовжують свої кричущі атаки на трудящих та профспілки, зловживаючи своїми законотворчими повноваженнями і приступаючи до конфіскації профспілкової власності, явно

нехтуючи належною правовою процедурою, необхідною для створення клімату, який поважає та захищає здійснення свободи об'єднання відповідно до міжнародних правових зобов'язань України».

Окремо слід зазначити про рішення Європейського суду з прав людини, справа «Батьківська турбота проти України» заява» 5876/15 від 09.10.2018, яке набуло статусу остаточного 09.01.2019. Суд задовольнив вимоги заявника та встановив порушення прав заявника на мирне володіння своїм майном. Також суд зазначив про системність порушень прав власності профспілок, які пов'язані з відсутністю єдиної правової позиції національних судів та відсутності законодавчого врегулювання правового статусу майна загальносоюзних громадських організацій на тлі існування нормативно-правових актів, які не містять юридичної визначеності.

Водночас, суд засудив поведінку держави та зазначив, що втручання у майнові права не повинні відбуватись через помилки та недоліки, допущені державними органами влади, а навпаки ризик вчинення державними органами будь-якої помилки має нести держава і ці помилки не повинні виправлятися за рахунок зацікавленої особи.

Суд критично поставився до доводів Уряду про відновлення прав держави на спірне майно не стверджуючи про потребу держави у цьому майні з будь-якої конкретної та обґрунтованої причини, які б пояснювали яким чином інтереси держави у майні відповідали «суспільному інтересу». Суду не зрозуміло чому протягом десятиліть після визнання органами державної реєстрації законності права власності держава не вчиняла жодних дій.

Отже, виходячи з практики Європейського суду вбачається, що за умов визнання державними органами реєстрації законності права власності держава може вилучити майно лише з обґрунтованих підстав доведеності суспільного інтересу та за умов надання адекватної компенсації, яка не повинна становити менше реальної вартості вилученого майна. За інших умов Європейський суд визнає це націоналізацією та порушенням державою гарантій, закріплених у статті 1 Першого протоколу до Конвенції щодо права особи на мирне володіння майном.

7. Тиск з боку правоохоронних органів на профспілки. Зараз на профспілкових представників вчиняється тиск з боку правоохоронних органів:

- декілька років, які тривають неефективні досудові розслідування з безпідставними продовженнями строків, фактично вчиняється втручання у господарську діяльність юридичних осіб приватного права. Існує низка порушень за ідентичною кримінально-правовою кваліфікацією злочинів Національною поліцією України та Державним бюро розслідувань кримінальних проваджень, в межах яких вчиняються однакові дії по відношенню до Федерації профспілок України та суб'єктів господарювання, створених за її участі, які не мають правового статусу в межах досудового розслідування.

- за роки проведення досудових розслідувань у ФПУ, ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» та ПрАТ «Укрпрофтур» було вилучено безліч документів, проведено десятки показових обшуків і акцій тиску на керівників ФПУ, акціонерних товариств, профспілкових підприємств та посадових осіб органів місцевої влади, яким інкримінується нібито незаконна видача державних свідоцтв на право власності профспілкам;

- правоохоронці спільно з Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) вже провели оглядові виїзди на об'єкти профспілкової санаторно-курортної і туристичної системи, які з моменту повномасштабного вторгнення росії на територію суверенної України слугують прихистком для внутрішньо переміщених осіб з усіх куточків нашої країни. Найближчим часом очікується прийняття в управління АРМА цього майна, після чого, в нашому випадку, можливі тільки два варіанти розвитку подій: передача арештованих активів в управління на підставі договору управління «своєму» управителю або продаж;

- в турборежимі Комітетом з питань економічного розвитку було розглянуто проекти Законів України «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» №6420 від 10.12.2021 та «Про мораторій на відчуження майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» №6421 від 10.12.2021, якими пропонується націоналізувати все профспілкове майно. Ці нормативно-правові документи 04 листопада ц.р. пройшли перше читання в Верховній Раді України та направлені на доопрацювання до Комітету. Будь-які намагання профспілок довести свою позицію просто відхиляються владою. Всі дії чинної влади по націоналізації майна профспілок більше нагадують більшовизм, від якого Україна позбавилась разом із розвалом СРСР. Принцип «забрати і поділити», за яким грабувалась країна в часи розкуркулення, проглядається в багатьох діях та публічних заявах таких народних обранців як Третякова Г., Наталуха Д. та ін. Таке неприпустимо в демократичній країні, де існує верховенство права та буква закону.

Зважаючи на тверду позицію українських профспілок у протистоянні в прийнятті низки соціально-економічних законодавчих змін від монобільшості, що є шкідливими та дискримінаційними для українського працівника, діюча влада, користуючись періодом військового стану, не полишає спроб відібрати приватну власність українських профспілок. При цьому, використовуючи як важелі парламентські законодавчі ініціативи, так і кримінальне переслідування представників профспілок (допити, обшуки, однотипні запити) по справам, що не мають під собою жодних правових підстав та фактів.

Департамент корпоративних прав та майна ФПУ

Додаток 2
до постанови Ради ФПУ
від 23.01.2022 № P5/5

ЗАЯВА **Ради Федерації профспілок України** **у зв'язку з продовженням наступу на майнові права профспілок**

З початку проголошення незалежності українських профспілок у 1990 році від органів влади, роботодавців і політичних сил, влада постійно намагається позбавити профспілки їх законного права власності на майно, що є недопустимим у будь-якій демократичній державі, де діє верховенство права.

Вільне трактування законодавства щодо правового статусу майна профспілок стало першопричиною зазіхань з боку органів державної влади на профспілкове майно.

Урядом і народними депутатами з 2012 року було ініційовано шість антипрофспілкових законопроектів, метою яких є не тільки повне позбавлення власності профспілок, а й їх спроможності ефективно захищати інтереси людини праці.

Наразі Верховною Радою України прийнято в першому читанні проекти Законів України «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР» № 6420 від 10.12.2021 та «Про мораторій на відчуження майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» № 6421 від 10.12.2021, згідно з якими все майно Федерації профспілок України має відійти державі. А це навчально-методичні центри, будинки профспілок, санаторно-оздоровчі заклади і туристичні об'єкти.

Проте зазначаємо, що Федерація профспілок України ніколи не була загальносоюзним громадським об'єднанням, а створена у 1948 році як Українська республіканська рада профспілок, у створенні якої брали участь делегати від 32 республіканських комітетів та 25 областей України.

Відповідно до Конституції України питання власності врегульовується виключно законами України, а у разі їх відсутності – спірні питання вирішуються в судовому порядку.

Фонд державного майна України за підтримки органів прокуратури України за ці роки розгорнув повномасштабну кампанію з одержавлення майна профспілок. У результаті судових рішень було втрачено матеріальну базу обласних осередків профспілкового руху (будинки спілок, навчально-методичні центри) на Закарпатті, Полтавщині, Чернігівщині. Теж саме сталося й з окремими санаторно-оздоровчими закладами, які роками слугували на благо людей.

ФПУ підтвердила своє право на володіння майном, вигравши у 1997 році у Вищому арбітражному суді справу про витребування своєї власності за позовом Фонду державного майна України. А у 2007 році Верховний Суд України поставив крапку, відмовивши прокуратурі в перегляді цієї справи.

Однак, державні органи втративши перспективу вирішення спорів у судовому порядку, враховуючи позитивну практику Європейського суду та норми законодавства України щодо застосування національними судами строків позовної давності, вдалися до подальшого тиску шляхом криміналізації.

Так, починаючи з 2011 року було порушено низку кримінальних проваджень щодо керівників профспілкових підприємств, головних лікарів закладів, у рамках яких, здійснювалися допити, проводилися обшуки житла та службових приміщень.

Основними звинуваченнями, в розумінні органів досудового розслідування, є використання посадовими особами службового становища з метою привласнення чи розтрати «державного майна». Пред'явлені звинувачення так і не знайшли свого підтвердження у судовому порядку.

Ці дії приголомшили профспілкову спільноту, адже виходить, що багаторічна господарська діяльність профспілкових підприємств, товариств, яка базувалась на законних правостановлюючих документах, свідоцтвах про право власності, актах постійного користування земельними ділянками, які зареєстровані за профспілками та ніколи не перебували на обліку у реєстрі державного майна й не фінансувались державою, начебто стала «злочинною діяльністю», вчиненою «організованою злочинною групою».

Яскравим прикладом процесу криміналізації стало вручення підозри та взяття під варту заступника Голови ФПУ, голову Наглядової ради ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» Володимира Саєнка тільки за те, що він як посадова особа виконував свої функціональні обов'язки і рішення колегіальних органів ФПУ у спосіб, який визначений чинним законодавством України та внутрішніми нормативними актами ФПУ та ПрАТ «Укрпрофоздоровниця».

Це дискредитує Федерацію профспілок України, у складі якої 46 всеукраїнських профспілок і 25 територіальних профоб'єднань, а це понад 40 тисяч первинних профспілкових організацій, які об'єднують 3,46 млн спілчан і тисячі профспілкових працівників та активістів.

Рада ФПУ заявляє, що власність профспілок завжди використовувалася і використовується в інтересах людини праці прозоро й відкрито.

Ми відкриті до будь-якого незалежного, у тому числі міжнародного, аудиту щодо володіння, користування та розпорядження профспілковим майном.

Водночас ми категорично не сприймаємо тиск з боку влади на Федерацію профспілок України і розцінюємо його як переслідування за активну правозахисну позицію профспілок.

Федерація профспілок України за часи свого існування зберігає і розвиває санаторії, оздоровчі, туристичні і спортивні об'єкти, які лікують і відновлюють здоров'я, повертають до повноцінної роботи мільйони працюючих, скалічених на виробництві або отримавших професійні хвороби, зокрема шахтарям, металургам, машинобудівникам, енергетикам, будівельникам і представникам інших професій. З перших днів війни профспілкові об'єкти стали місцем прихистку вимушено переміщених осіб, лікування учасників бойових дій і постраждалих українців, тим самим підставивши плече державі.

Вилучення державою цих закладів призведе до суттєвого скорочення можливості громадян України на відновлення свого здоров'я. Бо жодний з вже протиправно відібраних у профспілок об'єктів сьогодні не працює, всі вони перебувають у занедбаному стані, або розібрані на цеглини.

Члени Ради закликають припинити наступ на майнові права профспілок, тиск на профспілкових лідерів, зняти незаконні обвинувачення, відкликати антипрофспілкові законопроекти та перейти до конструктивного соціального діалогу, об'єднанню зусиль на благо народу України та Перемоги над ворогом.

Звертаємось до Президента України Володимира Зеленського як гаранта конституційних прав і свобод, з проханням втрутитися у цей процес заради об'єктивного неупередженого ставлення до профспілок.

Рада Федерації профспілок України
22 грудня 2022 року